

MEHI

MAGYAR
ENERGIAHATÉKONYSÁGI
INTÉZET

A hazai energiaszegénység támogatásának jelene és jövője - kihívások és szakpolitikai javaslatok

Dr. Sáfíán-Farkas Fanni

tudományos munkatárs

MEHI tanulmánybemutató: Fit for 55 és az
energiaszegénység

2023. 01. 18.

HELYZETELEMZÉS

Az energiaszegénység ügye Magyarországon

Jelenlegi támogatások?

Támogatás	Szociális alapú?	Szilárd tüzelőknek?	Gyermek nélkül?	Energetikai elvárások?	Fő probléma
Rezsicsök-kentés	✗	✗	✓	✗	Nem szociális alapú
Szociális tűzifa	✓ ✗	✓	✓	✗	Csak 5000 fő alatt, tüneti
Falusi CSOK	✗	✓	✗	✗	Előfinanszírozást igényel
Otthonfelújítási támogatás	✗	✓	✗	✗	50% önrész, ✗ közm. és m.nélküliek
Védendő státusz	✓	✓	✓	✗	Tüneti, átmeneti

Az EKR mint energia- szegénységi támogatási eszköz?

- NEKT (2020): „a lakossági korszerűsítések piaci alapon, a tervezett energiahatékonysági kötelezettségi rendszer keretében fognak megvalósulni”
- MEHI (2022): „külföldön is egyértelműen az alacsony megtérülési idejű, jellemzően nem komplex épületfelújítási beruházásokra (alacsonyan függő gyümölcsök) irányulnak”
- 2021 az EKR első éve: nem keletkezett lakossági megtakarítás
- Az energiaszegény háztartások felújítása komplex, piaci alapú megtérülése kérdéses lehet, elaprózott beruházások, energetikai megtakarítás alacsony
- En.Hat. tv.: „Az energiahatékonysági járulékból származó bevételeket elsődlegesen a támogatandó háztartások energiahatékonyságát javító alternatív szakpolitikai intézkedések finanszírozására kell felhasználni”
- Az EKR nem megoldás, de finanszírozásban fontos kiegészítő szerepe lehet

Felzárkózó Települések Program (FETE)

- Máltai Szeretetszolgálat, kormány megbízásából
- 300 leszakadó kistelepülés – mélyszegénység
- Gyermekekre fókuszál – oktatási, egészségügyi, biztonsági, sport, lakhatási stb. fejlesztések
- 1600 új és 400 felújított szociális bérlakás a cél (10)
- Állami ellátórendszerrel párhuzamos, projektalapú fejlesztés
- Szakmai ismertsége alacsony

JAVASLATOK

- Megfelelő politikai akarat és intézményi háttér mellett komplex célok teljesülhetnek
- Követelmények, támogatások, tájékoztatás, technikai segítségnyújtás kombinációja
- Energiaszegénység: sokrétű támogatás, különösen közvetlen pénzügyi támogatások – önmagában az árazás nem elegendő!

- 1. Energiaszegény háztartások jövedelmének növelése**
- 2. Energiakiadások csökkentése**
- 3. Energetikai felújítások támogatása**

- Energiaszegénység **definíciója és mérése** (felmérések)
- **Felelős** kormánytag, szervezet
- Energiaszegénységi **stratégia**, cselekvési terv, célok, elkülönített források – kialakítás **minden érintett bevonásával!** (civiliek, szociális szféra, szolgáltatók...)
- Szociális ellátórendszer, önkormányzatok, lakáspolitikai, energiahatékonysági politika megerősítése, **kapacitásfejlesztése** – erre fogunk építeni a továbbiakban
- Rendkívüli szükség van **a szociális bérlakásszektor** rohamléptű bővítésére, minőségének javítására – önkormányzatok célzott támogatása, energiahatékonysági munkatársak képzése szükséges

1. Szociális támogatások, jövedelmek

- **Központi normatív lakásfenntartási támogatás** újra, önkormányzati szerepkörrel
- **Adósságkezelési támogatás** bővítése, kiegészítése
- **Rezsitalványok:** érdemes lenne megvizsgálni, van múltja, infrastrukturális háttere

2. Energiakiadások csökkentése

- **Szociális tarifarendszer** támogassa a takarékos (bizonyos szintig) fogyasztókat
- **Szociális tüzelőanyag-támogatás** reformja szükséges: 5000 fő alatti korlát eltörlése, lignit kivezetése, minőségi tűzifa és megfelelő felhasználás biztosítása, szállítás támogatása
- **Védendő fogyasztói státusz:** fizetéseképtelenség esetén csak korlátozni a szolgáltatást, további kapcsolható segítségnek vizsgálata
- A rászoruló csoportok **rendszeres felmérése**, a támogatások célzásának pontosítása, hatások mérése

3. Energetikai felújítások támogatása

Általánosságban:

- 1. kiszámítható szabályozás és**
- 2. támogatási rendszer,**
- 3. információ:** motiváció, pályázás, műszaki tartalom, használat, azaz kommunikáció, technikai segítségnyújtás, kapacitásépítés, szemléletformálás

3. Energetikai felújítások támogatása

Két nagy támogatási rendszert javasolunk

- Eltérő feltételek és támogatási intenzitás
- Mindkettő előre bejelentett, hosszú távon elérhető, kiszámítható ütemezés és feltételek (ipari terhelés, piaci hullámok, árfelhajtó hatás csökkentése)
- Mérhető energetikai elvárásokkal!
- Szakaszos mélyfelújítások ösztönzése felújítási útlevéllal

3. Energetikai felújítások támogatása

1. Szociális szempontok alapján:

- Energiaszegény, alacsony jövedelmű háztartásoknak
- Jelentős támogatási összeg, alacsony önrész
- Állagmegóvásra is használható legyen
- Egyéb adókedvezmények, kamatmentes vagy kedvezményes hitelek egészítsék ki (sávós kialakítás)
- Szociális, önkormányzati csatornákon eljuttatni az információt és segítséget

3. Energetikai felújítások támogatása

2. Energiahatékonysági szempontok alapján:

- Hitelképes, átlagos vagy feletti jövedelemmel rendelkező háztartásoknak, **energetikai elvárással**
- Minél magasabb műszaki tartalom és energiamegtakarítás ösztönzése adókedvezményekkel, kedvezményes hitellel
- Alacsonyabb VNT (30-40%), energetikai teljesítménytől függően sávosan növekedhet

3. Energetikai felújítások támogatása

További javaslatok:

- ÁFA-kedvezmény energetikai felújításokra
- Rossz hatékonyságú és öreg kazánok cseréjének támogatása
- 1990 előtt épült családi házak, Kádár-kockák támogatási programja
- Szocpol, lakásépítési kedvezmény sikerességének vizsgálata

Energiahatékonysági Alap:

- hosszú távon rendelkezésre áll, újratöltődik
- lakásszövetkezeteknek, önkormányzatoknak, KKV-knak is
- kereskedelmi bankok szerepe forráskihelyezésben

EKR: Javasoljuk előírni, hogy

- a megtakarítások bizonyos részaránya kötelezően a lakossági szektorban valósuljon meg;
- lakossági projektekre kedvezőbb elszámolási szabály lépjen életbe (bónusz);
- egyszerűsített lakossági elszámolás kidolgozása;
- EKR bevételek (energiahatékonysági járulék) energiaszegény otthonok energetikai felújítására, önkormányzati energiahatékonysági kapacitásfejlesztésre fordítódjanak

További, vizsgálatra érdemes lehetőségek:

- ESCO finanszírozás
- Közüzemi számlán keresztüli finanszírozás
- Civil példák kreatív finanszírozási megoldásaira, pl. TÁMASZ projekt: bank falusi CSOK-ot előfinanszíroz
- Energiaszegény otthonok felújítása és visszalízingelése
- Carbon offset: céges felújítások
- Felújítási szerződés: előfinanszírozott felújítás, az ingatlan értékesítésekor egy meghatározott összeget kap a befektető

Legrosszabb állapotú épületek azonosítása és kezelése

- Azonosítás? Adatok?
- Melyik épületet nem gazdaságos felújítani?
- Ki tud dönteni és felelősséget vállalni?
- Objektivitás vs. komplex problémák
- Elnéptelenedés? Munkahelyek? Megy vagy marad?
- Helyi konfliktusok generálása

Köszönjük a figyelmet!

Sáfián-Farkas Fanni PhD

safian@mehi.hu

www.mehi.hu

